

Hallituksen esitys Eduskunnalle tuomiokapitulien ylläpidon siirtämistä Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tuomiokapitulien ylläpidon ja kuurojenpapin virkojen siirtämisestä sekä eräiden tonttien luovuttamisesta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Tuomiokapitulien ylläpito siirrettäisiin vuoden 1997 alusta valtiolta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Samalla tuomiokapitulien viroista ja työsopimussuhteisista tehtävistä aiheutuvat palkkausmenot siirtyisivät kirkon vastattaviksi. Kuurojenpapin virat siirtyisivät myös Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ylläpidettäväksi ja kustannettaviksi.

Lain voimaantumisen jälkeen viranhaltijat ja työntekijät olisivat muodollisesti kaikilta osin kirkon henkilöstöä ja muun muassa heidän palvelussuhteen ehtoihinsa sovellettaisiin samoja säännöksiä ja määräyksiä kuin muuhunkin kirkon henkilöstöön. Lisäksi ehdotetaan, että viranhaltijat ja työntekijät säilyttäisivät aikaisempiin palvelussuhteisiinsa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet, jotka heillä olivat ennen lain voimaantumista. Sekä rahapalkka että muut virka- tai työsuhteisiin liittyvät etuudet ja velvollisuudet säilyisivät siten entisinä.

Lisäksi ehdotetaan, että siirroissa noudatet-

täisiin julkisen sektorin eläketurvan jatkuvuusperiaatetta, jolloin lain voimaan tullessa kirkon palvelukseen siirtyvän 31 päivänä joulukuuta 1939 jälkeen syntyneen henkilön valtion palvelukseen perustuva eläketurva määräytyisi siirtoa edeltävältä ajalta siten kuin se olisi määräytynyt, jos hän olisi jatkanut valtion palveluksessa eläketapahtumaan asti. Valtio korvaisi kirkolle tuomiokapitulien ylläpidon sekä kuurojenpapin virkojen siirrosta aiheutuvat kustannukset tämän lain perusteella neljän vuoden ajan.

Opetusministeriö oikeutettaisiin luovuttamaan määräämillään ehdoilla korvauksetta tuomiokapitulien käytössä olevien valtion kiinteistöjen omistusoikeus Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle.

Esitykseen sisältyvät lisäksi ehdotukset laeiksi valtion virkamieslain 68 §:n sekä valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n muuttamisesta.

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Vuoden 1869 kirkkolain voimaantumisen jälkeen laissa edellytettyjä tuomiokapitulien virkoja ei nimenomaisesti perustettu, vaan valtion menosääntöön otettiin vuodesta 1870 alkaen tarpeelliset määrärahat tuomiokapitulien kaikkien hallintomenojen maksamista varten. Vuoden 1923 jälkeen hiippakunnat on perustettu asetuksilla, joissa on lueteltu perustettavat virat sekä oikeutettu mainittujen virkojen haltijat saamaan palkkaa vahvistetun palkkaussäännön mukaan. Samassa yhteydessä on valtion talousarvioon otettu määräraha näiden virkojen perustamista varten. Vuoden 1989 valtion talousarviossa evankelis-luterilaisen kirkon kustannettaviksi on siirretty maamme kahdeksan tuomiokapitulien muut kulutusmenot paitsi palkkaukset, rakennusten käyttömenot sekä kuurojenpappien koulutus- ja eräät toimintamenot.

Tulosbudjetointiin perustuvassa vuoden 1996 valtion talousarviossa on momentille 29.02.21, tuomiokapitulien toimintamenot, varattu 15 589 000 markan siirtomääräraha.

Pitkän ajanjakson aikana tuomiokapitulien henkilöstölle on muodostunut erikoislaatuinen virkamiesoikeudellinen asema. Vaikka tuomiokapitulien virat eivät ole valtion virkoja, niiden palkkaus suoritetaan valtion varoista ja vaikka tuomiokapitulien viranhaltijat ovat kirkon virkamiehiä, on heidän palvelussuhteisiinsa ja eläke-ehtoihinsa sovellettu valtion virkaehtolainsäädäntöä ja valtion eläkelainsäädäntöä sekä muun muassa virkojen perustamiseen valtion virkamieslainsäädäntöä. Tuomiokapitulien valvonnassa toimivien kuurojenpappien virkoihin ja palvelussuhteen ehtoihin on sovellettu vastaavia säännöksiä.

Porvoon ja Oulun tuomiokapitulien käyttämät kiinteistöt ja Turun arkkipiispantalo ovat valtion omaisuutta. Kiinteistöt ovat valtion kiinteistölaitoksen hallinnassa. Kiinteistölaitos perii tiloista vuokraa ja vastaa niiden ylläpitokustannuksista.

2. Ehdotetut muutokset

Esityksen mukaan tuomiokapitulien ylläpito siirrettäisiin valtiolta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Siirron jälkeen tuomiokapitulien viroista ja työsopimussuhteis-

sista tehtävistä aiheutuvat palkkausmenot suoritettaisiin Suomen evankelis-luterilaisen kirkon varoista. Kuurojenpappit siirtyisivät kirkon viranhaltijoiksi ja tulevaisuudessa kirkko vastaisi myös heidän palkkauksestaan.

Siirtyvään henkilöstöön sovellettaisiin lain voimaantumisen jälkeen samoja säännöksiä ja määräyksiä kuin muihinkin evankelis-luterilaisen kirkon henkilöstöryhmiin. Tarkoituksena on, että kirkon viranhaltijoiksi ja työntekijöiksi siirtyvät henkilöt säilyttäisivät palkkaetuutensa vähintään samansuuruisina kuin mitä ne siirron tapahtuessa ovat olleet. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että kirkon viranhaltijoiksi ja työntekijöiksi siirtyville henkilöille turvattaisiin heidän aikaisemmat palvelussuhteen ehtonsa. Viranhaltijat ja työntekijät säilyttäisivät lisäksi määrätyin edellytyksin eläke-etunsa niin sanottuina vanhoina edunsaajina. Eläke-eduista vastaisi valtion palveluksen ajalta valtio.

Esityksessä ehdotetaan, että valtio korvaisi tuomiokapitulien siirrosta kirkolle aiheutuvat kustannukset neljän vuoden ajan. Korvauksen suuruus vastaisi valtiolle tuomiokapitulien ylläpidosta aiheutuneita kustannuksia lain voimaantuloa edeltävänä kalenterivuonna.

Porvoon ja Oulun tuomiokapitulien toimittoloina ja arkkipiispan virka-asuntona nykyisin käytössä oleva valtion kiinteä omaisuus ehdotetaan luovutettavaksi määrätyin ehdoin korvauksetta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle.

Siirron yhteydessä ehdotetaan muutettaviksi valtion virkamieslain 68 §:ää ja valtion virkaehtosopimuslain 1 §:ää poistamalla niistä maininnat evankelis-luterilaisen kirkon viroista.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksen mukaan valtio korvaisi neljän vuoden ajan kirkolle siirrosta aiheutuvat kustannukset. Korvauksen suuruus määriteltäisiin lain voimaantuloa edeltävän kalenterivuoden valtiolle aiheutuneiden kustannusten mukaisesti. Korvaus suoritettaisiin alentamalla evankelis-luterilaiselta kirkolta sekä sen seurakunnilta ja seurakuntayhtymiltä

työnantajan sosiaaliturvamaksua prosenttimääräisesti kirkolle siirrosta aiheutuvia kustannuksia vastaavasti. Samassa yhteydessä alennettaisiin yhdenmukaisen käytännön säilyttämiseksi myös ortodoksisen kirkkokunnan sosiaaliturvamaksua samalle tasolle.

Esitetyt eläkejärjestelyt vaikuttavat käytännössä siten, että valtio vapautuisi siirrosta lähtien karttuvasta eläkevastuusta. Kirkko ottaisi viranhaltijat ja työntekijät vastaan niin sanottuina vanhoina edunsaajina, minkä johdosta tietyissä tapauksissa näille henkilöille myönnettäisiin lisäturvan mukainen eläke myös valtion palveluksen osalta.

Kirkolle vastikkeetta luovutettavan kiinteän omaisuuden käypä arvo on noin 13,5 miljoonaa markkaa.

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Lain tultua voimaan tuomiokapitulien viranhaltijoiden ja työntekijöiden sekä kuurojenpappien palkkauksesta vastaisi evankelis-luterilainen kirkko. Siirron jälkeen kirkko vastaisi kaikilta osin tuomiokapitulilaitoksesta ja sen kustannuksista. Opetusministeriön hallinnonalan virastojen määrä vähenisi kahdeksalla ja henkilöstön määrä 53:lla.

Tuomiokapitulien toimintaa koskevat säännökset tai määräykset sisältyvät kirkkolakiin (1054/93) ja kirkkojärjestykseen (1055/93). Kuurojenpappien asema järjestettäisiin kirkon sisäisin määräyksin.

4. Asian valmistelu

Tuomiokapitulilaitoksen asemaa sekä sen teologisia ja kirkko-oikeudellisia perusteita on viime vuosikymmeninä käsitelty muiden evankelis-luterilaisen kirkon toimialaan kuuluvien kysymysten ohella lukuisissa komiteoissa, toimikunnissa ja työryhmissä. Tuomiokapitulien siirron valmistelun kannalta merkittävimmät toimeksiannot ovat olleet valtioneuvoston asettama kirkko ja valtiokomitea sekä opetusministeriön asettama tuomiokapitulitoimikunta.

Kirkko ja valtio-komitean mietinnössä (komiteamietintö 1977:21) ehdotettiin, että hiippakuntahallinto tuomiokapitulilaitokseen olisi siirrettävä yksinomaan kirkon sisäiseksi organisaatioksi. Tuomiokapitulitoimikunnan ensimmäinen osamietintö (komi-

teanmietintö 1984:58) selvitti tuomiokapitulien organisaatiota ja tehtäviä sekä aineelliset resurssit. Toisessa osamietinnössä (komiteanmietintö 1985:65) esitettiin kolme ratkaisuvaihtoehtoa tuomiokapitulilaitoksen kehittämiseksi. Kolmas osamietintö (komiteanmietintö 1987:55) sisälsi lopullisen ehdotuksen, joka ei vaatinut lainsäädännöllisiä toimenpiteitä. Ehdotuksen mukaan tuomiokapitulilaitoksen kustannuksista siirrettäisiin osa kirkolle. Toimikunnan ehdottama kustannusten osittainen siirtomenettely valtion talousarviosta kirkon keskusrahaston talousarvioon toteutettiin vuoden 1989 alusta.

Kirkolliskokous asetti 6 päivänä marraskuuta 1989 tuomiokapitulikomitean laatimaan ehdotukset tuomiokapitulilaitoksen kehittämissivaihtoehtoista. Komitea jätti kirkolliskokoukselle asiaa koskevan mietintönsä (Suomen ev.lut.kirkon keskushallinto Sarja A 1994:1) vuoden 1994 alussa. Tämä esitys pohjautuu osittain komitean mietinnön A-vaihtoehtoon.

Kustannusten korvaamisesta on päästy yksimielisyyteen valtion ja kirkon välisissä neuvotteluissa. Lakiehdotuksesta on saatu kirkolliskokoukselta kirkkolain 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettu lausunto, jossa kirkolliskokous ilmoittaa puoltavansa hallituksen esitystä. Ympäristöministeriö on kiinteistöjen luovuttamiseen liittyvistä kysymyksistä antamassaan lausunnossa samoin puoltanut hallituksen esitystä. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö on antanut ehdotuksesta lausunnon. Asiassa on käyty yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (651/88) mukaiset neuvottelut.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Tähän esitykseen liittyen eduskunnan käsiteltäväksi on tarkoitus erikseen antaa hallituksen esitys laiksi vuodelta 1997 suoritettava sairausvakuutusmaksusta, joka liittyisi valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen. Vastaavat hallituksen esitykset on tarkoitus antaa myös vuosilta 1998-2000. Tuomiokapitulilaitoksen siirtämiseen liittyvistä kirkkolain muutoksista kirkolliskokous on tehnyt ehdotuksen, josta annetaan erikseen hallituksen esitys. Kirkon ja valtion taloudellisia suhteita selvittämään on tarkoitus asettaa toimielin. Toimielimen tehtäväksi tulisi muun muassa selvittää kirkon maksettaviksi säädettyjen sosiaaliturvamaksujen perusteita,

kirkollisten rakennusten kiinteistöveroa sekä väestökirjanpidon ja hautaustoimen kustannuksia. Toimielimen tekemän ehdotuksen perusteella sovittaisiin siitä, millä tavalla

tuomiokapitulien ylläpidosta aiheutuvat kustannukset korvataan kirkolle siirtymäkauden jälkeen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki tuomiokapitulien ylläpidon ja kuurojenpappin virkojen siirtämisestä sekä eräiden tonttien luovuttamisesta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle

1 §. Pykälässä ehdotetaan, että tuomiokapitulien ylläpito siirretään valtiolta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Tällöin kirkko vastaisi kaikilta osin tuomiokapitulien viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkauksista ja niistä aiheutuvista muista virka- ja työsuhteisiin liittyvistä kustannuksista. Kuurojenpappit siirtyisivät ehdotetun pykälän nojalla kirkon viranhaltijoiksi ja myös heidän palkkauksensa suoritettaisiin kirkon varoista. Siirron jälkeen valtiolla ei enää olisi kuurojenpappin virkoja ja ehdotetulla lailla kumotaisiin kuurojen sielunhoidon järjestämisestä annettu asetus.

Käytännössä tuomiokapituleissa siirtohetkellä olevan henkilökunnan siirtyminen Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ylläpitämiin virkoihin ja työsuhteisiin tehtäviin toteutettaisiin siten, että kaikki virat ja tehtävät myös muodollisesti siirtyisivät kirkolle suoraan ehdotetun lain nojalla. Tämä tapahtuisi virkoja lakkauttamatta ja uudelleen perustamatta, koska kysymys on valtion virkamieslainsäädännönkin mukaan vanhaan kirkon viroista. Näiden virkojen ylläpidosta ja hallinnoinnista valtio on tosin vastannut, mutta tehtäväsisällöstä on säädetty kirkkolaisissa.

Maamme kahdeksassa tuomiokapitulissa työskentelee sekä virka- että työsuhteessa olevia henkilöitä. Yhteensä tuomiokapitulien henkilöstöön kuuluu arkkipiispa ja seitsemän piispaa, kahdeksan lakimiesasessoria, yhdeksän notaaria, kahdeksan toimistosiihteriä ja kahdeksan vahtimestaria. Tuomiokapituleissa on lisäksi muutamia osapäikaisia ja työsuhteisuhteessa olevia työntekijöitä. Tuomiokapitulien valvonnassa toimii seitsemän kuurojenpappia. Valtion va-

roista on myös suoritettu tuomiokapitulien jäseninä toimivien pappisasessoreiden ja tuomiorovastien palkkiot. Piispojen ja tuomiokapitulien apuna hiippakunnan hallintoa rovastikunnissaan hoitaa lisäksi 80 lääninrovastia, joiden palkkioista valtio on kustantanut osan.

Valtio korvaisi tuomiokapitulien siirrosta kirkolle aiheutuvat kustannukset 5 §:ssä ehdotetulla tavalla.

2 §. Siirrettäviin henkilöihin sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen samoja palvelussuhteen ehtoihin liittyviä säännöksiä ja määräyksiä kuin nykyiseen evankelis-luterilaisen kirkon henkilöstöön. Vaikkakin piispojen nimittäminen virkoihinsa jäisi edelleen valtiolle, ei piispoihin kuitenkaan sovellettaisi valtion virkamieslainsäädäntöä. Etenkin kirkolliskokouksen kirkkolain nojalla antama kirkkojärjestys ja kirkolliskokouksen vahvistama virkasääntö sisältävät tarkempia määräyksiä muun muassa evankelis-luterilaisen kirkon henkilöstön palvelussuhteen ehtoista. Mainittujen viranhaltijoiden ja työntekijöiden eläkekysymyksissä sovellettaisiin vastaavasti lain voimaantulon jälkeen kirkon eläkesäännöksiä.

3 §. Pykälässä ehdotetaan taattaviksi virka- ja työsuhteisuhteessa olevien henkilöiden vähimmäisedut siirtymähetkellä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rahapalkasta ja muista palkkaeduista, joihin sisältyvät myös piispojen luontoisedut. Tarkoituksena on, että lain voimaan tullessa henkilöstön palkkataso säilyisi vähintään samansuuruisena kuin mitä se on ollut valtion viroissa ja työsuhteisuhteisissa tehtävissä. Näin ollen kirkon viranhaltijoiksi ja työntekijöiksi siirtyvillä henkilöillä olisi oikeus saada rahapalkkansa ja muut palkkaetunsa vähentymättöminä lain tullessa voimaan. Myöhemmin heidän palvelussuhteen ehtoihinsa sovellettaisiin normaalisti kirkon henkilöstöä koskevia säännöksiä ja määräyksiä, kuten 2 §:ssä ehdotetaan.

Kun palvelusajan perusteella siirretyille henkilöille myönnetään palkanlisää, vuosilo-

maa ja muita kirkon virka- tai työsopimus-suhteisiin liittyviä etuuksia, ehdotetaan, että siirtoa edeltänyt valtion palvelus luetaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon palvelusajaksi. Sama koskisi palvelusajan perusteella asetettavia velvollisuuksia. Toisin sanoen valtion palvelus otetaan huomioon ikään kuin se olisi ollut kirkon palvelusta ja tämä huomioidaan palvelusajan perusteella myönnettäviä etuuksia määriteltäessä.

4 §. Ehdotuksen mukaan kirkon viranhaltijoiksi ja työntekijöiksi siirtyvien henkilöiden eläkkeet määräytyisivät lain voimaantulon jälkeen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/66) ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain (258/70) mukaisesti. Kuitenkin on tarkoituksenmukaista, että siirrettyyn henkilöön sovellettaisiin eläketurvan jatkuvuusperiaatetta siten, että hänen valtiolta tuleva, valtion palvelukseen perustuva eläkkeensä määräytyisi samojen säännösten mukaan kuin niin sanotulla vanhalla edunsaajalla. Tällainen edunsaaja säilyttää ne eläke-edut, jotka hänellä olisi, jos hän jatkaisi valtion palveluksessa eläketapahtumaan asti. Hänen eläketurvansa valtion palveluksen ajalta ei siis määräytyisi niin sanotun perusturvan mukaisena vaan asteittain heikentyvän lisäturvan mukaisena samalla tavoin kuin sellaisella vanhalla edunsaajalla, joka jatkaa valtion palveluksessa eläketapahtumaan asti. Siirtymistä edeltäneestä kirkon palveluksesta laskettaisiin eläke erikseen.

Edellytyksenä olisi muun muassa, että siirron yhteydessä kirkon palvelukseen siirtynyt henkilö on ollut 31 päivänä joulukuuta 1992 valtion palveluksessa ja että kirkon palvelus jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan asti. Yhdenjaksoisuus on määritelty valtion eläkelain 1 §:n 3 momentissa (1528/93) niin, että palveluksen katsotaan 31 päivään joulukuuta 1998 asti jatkuvan yhdenjaksoisesti, jos palvelusta edeltävän palveluksen päättymisestä on kulunut enintään yksi kuukausi. Vuoden 1999 alusta ei sallittaisi päivänkään katkosta. Jos henkilö lain voimaantulon jälkeen myöhemmin palasi valtion eläkelain (280/66) piiriin, häntä ei enää pidettäisi vanhana edunsaajana. Muut vaadittavat edellytykset liittyvät niin sanottujen loppukarenssin määrääntymiseen, mistä on olemassa säännökset sekä valtion eläkelaisissa että evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaisissa.

Vanhan edunsaajan edellytykset täyttävän henkilön eläkeikä määräytyisi valtion palveluksesta vuoden 1994 loppuun mennessä elä-

keajaksi luettavan palvelusajan perusteella.

Vanhoja edunsaajia koskevilla säännöksillä säilytettäisiin tietyin edellytyksin valtion eläkelain mukaisen eläkkeen karttuma niin sanotun lisäeläketurvan mukaisena (2,2 prosenttia vuodessa) ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1995. Eläkeikä olisi valtion eläkelain mukaisen eläkeajaksi luettavan palvelusajan perusteella porrastettuna 63-65 vuotta. Eläkkeen enimmäismäärä eli tavoitetaso olisi vastaavasti porrastettuna 60-66 prosenttia eläkepalkasta.

5 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi valtiolle velvollisuus neljän vuoden ajan korvata tuomiokapitulien siirrosta kirkolle aiheutuvat kustannukset. Korvauksen määrä vastaisi siirtoa edeltävän kalenterivuoden todellisia, tilinpäätökseen perustuvia valtion kustannuksia. Kun tilinpäätössumma ei ole ensimmäisen korvausvuoden korvausta määriteltäessä vielä tiedossa, käytetään laskenta-perusteena vuoden 1996 tuomiokapitulien toimintamenojen arvioitua määrää. Seuraavina vuosina laskentaperusteena olisi vuoden 1996 tilinpäätössumma. Korvaus suoritettaisiin alentamalla mainittuina vuosina evankelis-luterilaiselta kirkolta sekä sen seurakunnilta ja seurakuntayhtymiltä työnantajan sosiaaliturvamaksua prosenttimääräisesti siten, että sosiaaliturvamaksun alentamisesta kirkolle aiheutuva hyöty vastaisi määrältään valtion maksettavaksi tulevaa korvausta. Tämä alentaminen toteutettaisiin vuosittain säädettävällä lailla.

6 §. Tuomiokapituleilla on käytössään valtion omistamia kiinteistöjä, jotka ehdotetaan luovutettaviksi vastikkeetta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Esityksen mukaan opetusministeriö valtuutettaisiin määräämälään ehdoilla luovuttamaan korvausta Porvoon ja Oulun tuomiokapitulien toimitiloina ja arkkipiispan virka-asuntona olevat kolme valtion kiinteistöä rakennuksineen Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle.

Kirkolle luovutettavan omaisuuden käypä arvo on noin 13,5 miljoonaa markkaa. Oikeudesta luovuttaa valtion maaomaisuutta ja tuloatuottavia oikeuksia annetun asetuksen 1 §:n (160/95) mukaan luovutettavaa omaisuutta ei ole katsottava suureksi ja se voitaisiin luovuttaa valtioneuvoston päätöksellä. Koska osa kiinteistöistä on kuitenkin merkittäviä kulttuurihistoriallisen arvonsa vuoksi ja niiden kunnossapito on erittäin tärkeää, kiinteistöjen luovutuksesta ehdotetaan säädettäväksi lailla.

7 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi asetuksenantovaltuudesta.

8 §. Koska tuomiokapitulien viranhaltijat ja työntekijät sekä kuurojenpapit siirtyisivät valtiolta Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta annetun lainsäädännön piiriin, ehdotetaan, että evankelis-luterilaisten hiippakuntain arkkipiispan ja piispain palkkauksen perusteista annettu laki (142/28), evankelis-luterilaisten hiippakuntain arkkipiispan ja piispain palkkauksesta ja eläkeoikeudesta annettu laki (143/28) sekä kuurojen sielunhoidon järjestämisestä annettu asetus (935/91) kumottaisiin.

Ennen lain voimaantuloa tulee voida ryhtyä sen toimeenpanon vaatimiin toimenpiteisiin sekä luovuttaa 6 §:ssä mainittu kiinteä omaisuus.

1.2. Laki valtion virkamieslain 68 §:n muuttamisesta

Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi maininta evankelis-luterilaisen kirkon viroista.

1.3. Laki valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n muuttamisesta

Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi maininnat evankelis-luterilaisen kirkon arkkipiispasta, piispoista sekä tuomiokapitulien virkamiehistä.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

3. Säättämisyjärjestys

Lailla tuomiokapitulien ylläpidon ja kuurojenpapin virkojen siirtämisestä sekä eräiden tonttien luovuttamisesta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle ehdotetaan kumottavaksi muun muassa perustuslainsäätämisyjärjestyksessä säädetty evankelis-luterilaisten hiippakuntain arkkipiispan ja piispain palkkauksen perusteista annettu laki. Viimeksi mainitun lain perustuslainsäätämisyjärjestys liittyi tuolloin voimassa olleisiin pappissäädyn erioikeuksiin. Arkkipiispan ja piispojen palkkauksen perusteista on myöhemmin säädetty osittain virkaehtosopimuslainsäädännön yhteydessä. Papiston erioikeudet on kumottu säätyjen erioikeuksien lakkauttamisesta annetulla lailla (971/95). Tarkoituksena on säilyttää lain voimaan tullessa kirkon viranhaltijoiksi ja työntekijöiksi siirtyvien henkilöiden asema sellaisenaan.

Edellä esitetyn perusteella hallitus katsoo, että ehdotetulla lailla ei heikennetä lakisääteistä perusturvaa eikä vaaranneta omaisuusuojaa kenenkään osalta, minkä vuoksi se katsotaan voitavan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Valtioneuvosto pitää kuitenkin suotavana, että asiasta pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**tuomiokapitulien ylläpidon ja kuurojenpapin virkojen siirtämisestä sekä eräiden tonttien luovuttamisesta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tuomiokapitulien ylläpito siirretään valtiolta Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Samalla tuomiokapitulien viroista ja työ-sopimussuhteisista tehtävistä aiheutuvat palkkauskustannukset siirtyvät Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vastattaviksi.

Mitä 1 momentissa säädetään tuomioka-pitulien viroista ja niiden palkkauskustannuk-sista, koskee soveltuvin osin myös kuurojen-papin virkoja. Kuurojenpapin virat siirtyvät kirkon viroiksi.

Valtio korvaa 1 ja 2 momentissa tarkoite-tuista siirroista kirkolle aiheutuvat kustan-nukset siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Tämän lain tultua voimaan siirrettyihin virkoihin ja työ-sopimussuhteisiin tehtäviin sekä viranhaltijoihin ja työntekijöihin sa-moin kuin heidän palvelussuhteen ehtoihinsa sovelletaan mitä kirkkolaissa (1054/93) sää-detään ja sen nojalla määrätään sekä mitä evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopi-muksista annetun lain (968/74) ja evankelis-luterilaisen kirkon työehtosopimuksista an-netun lain (969/74) nojalla on sovittu. Siir-retyn henkilön oikeudesta eläkkeeseen ja hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläk-keeseen on 4 §:ssä säädettyin poikkeuksin voimassa, mitä niistä evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaisissa (298/66) ja evankelis-lute-rilaisen kirkon perhe-eläkelaisissa (258/70) säädetään.

3 §

Siirretty viranhaltija ja työntekijä säilyttää aikaisempaan palvelussuhteeseensa liittyneet rahapalkkansa ja muut palkkaetunsa tämän lain tullessa voimaan vähentymättöminä.

Myönnettäessä palvelusajan perusteella palkanlisää, vuosilomaa ja muita kirkon virka- tai työ-sopimussuhteeseen liittyviä etuuk-sia tämän lain mukaista siirtoa edeltänyt val-tion palvelus luetaan Suomen evankelis-lute-

rilaisen kirkon palvelusajaksi. Sama koskee palvelusajan perusteella asetettavia velvolli-suuksia.

4 §

Siirrettyjä viranhaltijoita ja työntekijöitä pidetään evankelis-luterilaisen kirkon eläke-lakia ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelakia sovellettaessa valtion eläkelain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuina vanhoina edunsaajina, jos he ovat olleet tällaisia van-hoja edunsaajia ennen tämän lain mukaisen siirron tapahtumista ja jos heidän evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain piiriin kuuluva palveluksensa jatkuu yhdenjaksoisesti eläke-tapahtumaan asti muuten säädetyllä tavalla. Siirtymistä edeltäneestä evankelis-luterilai-sen kirkon palveluksesta lasketaan eläke erikseen.

5 §

Valtio korvaa tuomiokapitulien siirrosta kirkolle aiheutuvat kustannukset siirron ta-pahduttua neljän vuoden ajan. Korvauksen suuruus määritellään siirtoa edeltävänä ka-lenterivuonna valtiolle tuomiokapitulien yl-läpidosta aiheutuneiden kustannusten mu-kaan. Korvaus suoritetaan, siten kuin erik-seen säädetään, alentamalla mainittuina vuo-sina evankelis-luterilaiselta kirkolta sekä sen seurakunnilta ja seurakuntayhtymiltä työnan-tajan sosiaaliturvamaksua prosenttimääräi-sesti siten, että alennuksesta kirkolle aiheu-tuva hyöty vastaa määrältään valtion makset-tavaksi tulevaa korvausta.

6 §

Opetusministeriö oikeutetaan luovuttamaan määräämillään ehdoilla Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle korvauksetta 1-3 koh-dassa yksilöidyt valtion kiinteistöt rakennuk-sineen:

- 1) Porvoon kaupungin I kaupunginosan korttelissa i108 sijaitseva tontti n:o 5;
- 2) Oulun kaupungin Pokkisen kaupun-

ginosan korttelissa 1 sijaitseva tontti n:o 1; sekä

3) Turun kaupungin I kaupunginosan korttelissa 3 sijaitseva tontti n:o 1.

7 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

8 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1997.

Tällä lailla kumotaan:

1) evankelis-luterilaisten hiippakuntain arkkipiispan ja piispain palkkauksen perus-

teista 27 päivänä huhtikuuta 1928 annettu laki (142/28) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) evankelis-luterilaisten hiippakuntain arkkipiispan ja piispain palkkauksesta ja eläkeoikeudesta 27 päivänä huhtikuuta 1928 annettu laki (143/28) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; sekä

3) kuuroiden sielunhoidon järjestämisestä 14 päivänä kesäkuuta 1991 annettu asetus (935/91).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin sekä luovuttaa 6 §:ssä mainittu kiinteä omaisuus.

2.

Laki**valtion virkamieslain 68 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun valtion virkamieslain (750/94) 68 § seuraavasti:

68 §
Jos ortodoksisen kirkkokunnan viran palkkaus suoritetaan valtion varoista, on tällaisen viran perustamiseen, siirtämiseen, muuttamiseen ja lakkauttamiseen sovel-

lettava, mitä valtion talousarviossa eriteltävistä viroista säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

3.

Laki**valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 6 päivänä marraskuuta 1970 annetun valtion virkaehtosopimuslain (664/70)
1 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 19 päivänä elokuuta 1994 annetussa laissa (751/94)
seuraavasti:

1 §

miehiin, mikäli muualla ei toisin säädetä.

Tätä lakia sovelletaan ortodoksisen kirkkokunnan arkkipiispaan, piispaan ja apulaispiispaan sekä kirkkokunnan muihin virka-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*

2.

Laki**valtion virkamieslain 68 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun valtion virkamieslain (750/94) 68 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jos *evangelisluterilaisen kirkon tai ortodoksisen kirkkokunnan viran palkkaus suoritetaan* valtion varoista, on tällaisen viran perustamiseen, siirtämiseen, muuttamiseen ja lakkauttamiseen sovellettava, mitä valtion talousarviossa eriteltävistä viroista säädetään.

68 §

Jos ortodoksisen kirkkokunnan viran palkkaus suoritetaan valtion varoista, on tällaisen viran perustamiseen, siirtämiseen, muuttamiseen ja lakkauttamiseen sovellettava, mitä valtion talousarviossa eriteltävistä viroista säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

3.

Laki**valtion virkaehtosopimuslain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 6 päivänä marraskuuta 1970 annetun valtion virkaehtosopimuslain (664/70) 1 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 19 päivänä elokuuta 1994 annetussa laissa (751/94) seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

 Tätä lakia sovelletaan *evangelisluterilaisen hiippakuntain arkkipiispaan ja piispoihin sekä tuomiokapitulien virkamiehiin ja ortodoksisen kirkkokunnan arkkipiispaan, piispaan ja apulaispiispaan sekä kirkkokunnan muihin virkamiehiin, mikäli muualla ei toisin säädetä.*

 Tätä lakia sovelletaan ortodoksisen kirkkokunnan arkkipiispaan, piispaan ja apulaispiispaan sekä kirkkokunnan muihin virkamiehiin, mikäli muualla ei toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.
